

اختلافات بالقوه میان نتانیاها و بایدن (بخش ۲): ایران عربستان اوکراین و مسائل داخلی

به قلم دیوید ماکوفسکی (/fa/experts/dywyd-makwfsky-0/)

۲۳ ژانویه ۲۰۲۳

همچنین دست‌یافتنی به

(English (/policy-analysis/netanyahu-potential-friction-points-biden-part-2-iran-saudi-arabia-ukraine-and
العربية (/ar/policy-analysis/nqat-alahtkak-almhtmlt-byn-ntnyahw-wbaydn-aljz-althany-ayran-walswdyt-wawkranya/)

درباره نویسنده

دیوید ماکوفسکی (/fa/experts/dywyd-makwfsky-0/)

تحلیل کوتاه

نتانیاها و به کمک‌های نظامی و دیپلماتیک فراوانی از سوی آمریکا نیاز دارد تا به الزامات سیاست خارجی خود دست یابد. این چیزی است که وقتی به اقدامات بالقوه اختلاف برانگیز در اسرائیل فکر می‌کند نباید از یاد ببرد.

بنیامین نتانیاها نخست‌وزیر اسرائیل در یک (<https://www.gov.il/en/departments/news/pm-netanyahu-s-remarks-at-the-start-of-the-cabinet-meeting-29-dec-2022>) سخنرانی (<https://www.gov.il/en/departments/news/pm-netanyahu-s-remarks-at-the-start-of-the-cabinet-meeting-29-dec-2022>) در (<https://www.gov.il/en/departments/news/pm-netanyahu-s-remarks-at-the-start-of-the-cabinet-meeting-29-dec-2022>) کنست (<https://www.gov.il/en/departments/news/pm-netanyahu-s-remarks-at-the-start-of-the-cabinet-meeting-29-dec-2022>) برای آغاز کار دولت جدیدش چهار اولویت اصلی خود را فهرست کرد: «اول از همه بازسازی ایران... دوم استقرار مجدد امنیت و حاکمیت در داخل اسرائیل... سوم رسیدگی به مسئله هزینه زندگی و مشکل مسکن... چهارم گسترش چشمگیر حلقه صلح». آخرین مورد اشاره‌ای بود به عادی‌سازی روابط با کشورهای عربی بیشتر به خصوص عربستان. هم این هدف و هم اشاره تلویحی به مقابله با فعالیت‌های خصمانه منطقه‌ای و هسته‌ای ایران نیازمند کمک فعالانه از سوی دولت بایدن است.

در مقابل مقامات دولت بایدن تلویحا گفته‌اند خواهان تعهداتی از سوی اسرائیل در موضوعات کلیدی دیگر هستند از جمله مسائل فلسطینی‌ها که در (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/netanyahus-potential-friction-points-biden-part-1-palestinian-issues>) بخش (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/netanyahus-potential-friction-points-biden-part-1-palestinian-issues>) اول (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/netanyahus-potential-friction-points-biden-part-1-palestinian-issues>)

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/netanyahu-potential-friction-points-biden-part-1>) این (issues palestinian-issues) (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/netanyahu-potential-friction-points-biden-part-1-palestinian-issues>) دیدبان (biden-part-1-palestinian-issues) (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/netanyahu-potential-friction-points-biden-part-1-palestinian-issues>) سیاست (-) (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/netanyahu-potential-friction-points-biden-part-1-palestinian-issues>) گذاری (issues 1-palestinian-issues) بدان پرداخته شد. از نگاه آن‌ها برخی مطالبات شرکای راست افراطی در دولت ائتلافی نتانیاهو با اهداف استراتژیک منطقه‌ای او مغایر است.

مقابله با ایران

توجه به خطر ایران که نتانیاهو در سخنرانی خود در کنست آن را «تهدید وجودی» خواند معرف بخش بزرگی از حرفه سیاسی او از زمان اولین نخست‌وزیری اش در میانه دهه ۱۹۹۰ است. در تئوری در مقایسه با دوره قبلی تصدی نتانیاهو که در ژوئن ۲۰۲۱ خاتمه یافت این مسئله باید کمتر مایه اختلاف با کاخ سفید باشد. بعد از ماه‌ها مذاکرات هسته‌ای بی‌ثمر با ایران در کنار اعتراضات داخلی به نقض حقوق بشر از سوی رژیم و حمایت نظامی ایران از جنگ روسیه علیه اوکراین دولت آمریکا اشاره کرده است که موقتا تلاش برای احیای برنامه جامع اقدام مشترک ۲۰۱۵ (موسوم به برجام) را که نتانیاهو با صدای بلند با آن مخالف بود کنار گذاشته است.

اما اسرائیل خوب می‌داند که خود تهدید هسته‌ای را نمی‌توان کنار گذاشت. ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران از قرار به نقطه‌ای رسیده که رژیم می‌تواند در کمتر از دو ماه مواد هسته‌ای با عیار بالا برای تولید چهار تا پنج بمب هسته‌ای تولید کند. نتانیاهو در مصاحبه‌ای با العربیه در ۱۵ دسامبر اعلام کرد: «من متعهدم هر کاری می‌توانم بکنم تا نگذارم ایران زرادخانه هسته‌ای داشته باشد. من طبیعتا جزئیاتش را اینجا بیان نمی‌کنم اما این یک تعهد قطعی من با خودم و مردم اسرائیل است... من می‌خواهم خودمان را از تهاجم ایران حفظ کنم یعنی رژیمی که علنا خواستار محو شدن کشورم است.» او سپس گفت که «با یا بدون توافق» با واشنگتن به اقدامات ضروری دست خواهد زد.

اسرائیل چندین نگرانی مشخص دارد درباره آنچه ممکن است در چند ماه و چند سال آینده رخ دهد. مثلا برخی از مهم‌ترین محدودیت‌های توافق هسته‌ای به زودی برداشته خواهد شد: ممنوعیت توسعه موشک‌های بالستیک با توان حمل کلاهک هسته‌ای در اکتبر ۲۰۲۳ منقضی می‌شود و گزینه بازگشت فوری تحریم‌ها از سوی سازمان ملل (فعال)

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/snapback-sanctions-iran-more-bark-bite>)

سازی (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/snapback-sanctions-iran-more-bark-bite>)

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/snapback-sanctions-iran-more-bark-bite>)

مکانیسم (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/snapback-sanctions-iran-more-bark-bite>)

« (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/snapback-sanctions-iran-more-bark-bite>)

ماشه (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/snapback-sanctions-iran-more-bark-bite>)

» (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/snapback-sanctions-iran-more-bark-bite>)

می‌شود. اسرائیل گویا مصمم به تقویت گزینه نظامی خود پیش از تاریخ دوم است.

نفتالی بنت نخست‌وزیر پیشین مدعی بود که نتانیاهو نتوانست ارتش را برای برخورد متعارف با ایران آماده کند و به جای آن بر خرابکاری مخفیانه و عملیات‌های ترور متکی بود. اما معلوم نیست که اسرائیل چقدر می‌تواند به تنهایی به توانمندی حمله مطمئن دست پیدا کند. مقامات گفته‌اند که برای اجرای چندین موج حمله موردنیاز برای رخنه به تاسیسات هسته‌ای زره‌پوش ایران از جمله تاسیسات کوهستانی قُردو به امکان استفاده از هواپیماهای سوخت‌رسانی کی-سی-۴۶ از آمریکا نیاز است. اما اولین هواپیماهای این نوع مطابق برنامه تا اکتبر ۲۰۲۵ از راه نخواهد رسید و پنتاگون درخواست‌ها برای جلو انداختن اسرائیل در نوبت دریافت را رد کرده است. برخی هم معتقدند به هواپیماهای جنگنده بیشتری نیاز است اما تحویل جت‌های جنگنده پیشرفته آمریکایی با یک مشکل فنی روبه‌روست: مقامات اسرائیلی می‌گویند پنتاگون درخواست آن‌ها را برای ادغام تکنولوژی تسلیحاتی اسرائیل در ساختار اف-۳۵ پیشرفته تأیید نکرده‌اند.

در همین حال در مانور مشترک ماه نوامبر سوخت‌رسانی یک هواپیمای کی-۱۳۵ به یک جت اسرائیلی هم انجام شد که پیامی آشکار به ایران بود؛ امسال نمایش‌های بیشتری از این دست مورد انتظار است.

حالا با کنار رفتن برجام از روی میز نشانه‌هایی وجود دارد از اینکه واشنگتن شاید مایل باشد رویکرد خود در قبال برنامه هسته‌ای ایران را در قالب سیاست بلندپروازانه‌تری موسوم به «طولانی‌تر و قوی‌تر» ارائه دهد که شامل محدودیت‌های غنی‌سازی طولانی‌تری باشد. اسرائیل از مدت‌ها پیش هوادار این رویکرد بوده اما تهران صریحا با آن مخالفت کرده است و وقتی طرف‌ها نتوانسته‌اند حتی برجام را احیا کنند آینده برای پیگیری واقعی چنین توافقی تیره و تار به نظر می‌رسد. در هر صورت بایدن و نتانیاهو باید با همکاری هم استراتژی مشترکی درباره ایران شکل دهند.

عادی‌سازی روابط با عربستان

نتانیاهو در مصاحبه ۱۵ دسامبر خود با العربیه درباره «بزرگ‌تر کردن حلقه صلح» با صراحت بیشتری حرف زد: «منظورم چیزی است که می‌تواند یک صلح واقعا مهم تاریخی با عربستان سعودی باشد. توجه کنید من متعهد به تعمیق و تقویت پیمان‌های مهم ابراهیم هستم که با همسایگان‌مان داشتیم اما فکر می‌کنم صلح با عربستان به دو هدف کمک خواهد کرد. جهشی عظیم برای صلح سراسری بین اسرائیل و دنیای عرب خواهد بود و منطقه ما را به شکلی غیرقابل تصور تغییر خواهد داد و فکر می‌کنم در نهایت صلح فلسطینیان و اسرائیلیان را تسهیل خواهد کرد. من به این باور دارم. من قصد دارم این را پیگیری کنم. البته این به رهبری عربستان بستگی دارد که بخواهد در این تلاش سهم داشته باشد. من واقعا امیدوارم که آن‌ها هم بخواهند.»

مقامات عربستان به سهم خود برای هیئت‌های آمریکایی ملاقات‌کننده سه شرط برای روابط آشکارتر با اسرائیل مطرح کرده‌اند و هر سه به اقدام آمریکا بستگی دارد:

۱) ارتقای رابطه استراتژیک آمریکا و عربستان و تنظیم تعهدات مکتوب برای اقدام آمریکا در صورت رخ دادن حمله‌ای به عربستان

۲) تضمین جریان قابل اطمینان فروش سلاح‌های آمریکایی از جمله تحویل خریدهای موجود و از سرگیری فروش سلاح‌های تهاجمی که در فوریه ۲۰۲۱ متوقف شد

۳) برقراری همکاری در انرژی هسته‌ای غیرنظامی از جمله توانایی غنی‌سازی اورانیوم (واشنگتن از دادن توانمندی غنی‌سازی به هر شریکی بیزار است).

نتانیاهو برای تسهیل عادی‌سازی روابط با رهبران عرب معمولا به آن‌ها پیشنهاد می‌دهد که در بهبود روابطشان با آمریکا کمک کنند. اما اگر دولت بایدن باور داشته باشد که نتانیاهو در مسئله فلسطین پذیرا نیست آیا او در موقعیتی هست که در واشنگتن وساطتی بکند. مقامات آمریکایی با اشاره به سود بادآورده سیاسی که او می‌تواند از پیشرفت در روابط با عربستان کسب کند تلویحا می‌گویند که می‌خواهند تلاش او را برای بده-بستان در حوزه‌های دیگر از جمله در مسائل فلسطینی [بینند] اما در نهایت هیچ درجه‌ای از میانجی‌گری از سوی نتانیاهو نمی‌تواند تضمین کند که آمریکا پذیرای مطالبات عربستان خواهد بود و هر یک از این مطالبات پیامدهای پیچیده سیاست‌گذاری خواهد داشت.

مشکلات مرتبط با روسیه/اوکراین

پرزیدنت بایدن روشن کرده است که متحدان را بر اساس اقداماتشان در کمک به اوکراین علیه تهاجم روسیه قضاوت خواهد کرد و اسرائیل از این جهت با انتقادهای قابل توجهی از طرف‌های مختلف مواجه شده است. تا کنون اورشلیم کمک بشردوستانه و غیرتسلیحاتی و همچنین اطلاعات تجسسی درباره پهپادهای ایرانی به کی‌یف داده است اما بر کسی پوشیده نیست که اوکراینی‌ها خواهان سامانه دفاع هوایی اسرائیل به خصوص گنبد آهنین هستند.

پنتاگون درک می‌کند که اسرائیل می‌خواهد اطمینان یابد که تکنولوژی انحصاری‌اش هدف تجسس قرار نمی‌گیرد یا در جنگ به غنیمت گرفته نمی‌شود که مهندسی معکوس شود. کشورهای شرق اروپا از قرار خواهان خرید اسپایدر (SPYDER) هستند که سامانه‌ای مشابه گنبد آهنین است اما همان نگرانی‌های مالکیتی را ندارد. در واقع این سامانه پیش از این به چندین کشور صادر شده است. برخی مقامات آمریکایی همچنین از معامله چند میلیارد دلاری اسرائیل برای فروش سامانه تولیدی مشترک دو کشور موسوم به ارو-۳ (Arrow 3) به آلمان حمایت کرده‌اند (این خرید منتظر تایید نهایی پنتاگون است). تجهیز اعضای ناتو با این سامانه دفاع هوایی اسرائیلی می‌تواند فضا را برای آن‌ها باز کند تا سامانه‌های قدیمی‌تر و غیراسرائیلی خود را به اوکراین ارسال کنند. این رویکردی است که برای اسرائیل پذیرفتنی‌تر است چون کمتر ممکن است به ایجاد مشکلی در روابط با مسکو بینجامد.

اسرائیل ملاحظات جدی دیگری هم در مورد روسیه دارد که ممکن است تمایزش را برای به کمک به اوکراین با پیچیدگی روبه‌رو کند. یکی

از آن‌ها این است که مقامات اسرائیلی می‌گویند ایران در ازای (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/deepening-russia-iran-relationship-should-worry-israel>)

تامین (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/deepening-russia-iran-relationship-should-worry-israel>)

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/deepening-russia-iran-relationship-should-worry-israel>)

بهبادها (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/deepening-russia-iran-relationship-should-worry-israel>)

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/deepening-russia-iran-relationship-should-worry-israel>)

فهرستی از سلاح‌ها و درخواست‌های استراتژیک آماده کرده که آن‌ها را از مسکو طلب کند. نتانیاهو احتمالاً از پرزیدنت پوتین احتمالاً شخصاً خواهد خواست که تسلیحات یا کمک استراتژیک به تهران ندهد. هر گونه تماس علنی با پوتین در زمان جنگ مسلماً در واشنگتن حساس خواهد بود پس مقامات آمریکا و اسرائیل باید به طور غیرعلنی قواعد عمل روشنی برای چنین گفتگوی سطح بالایی از پیش تدوین کنند. برخی مقامات آمریکا تا همین جا هم از موضع دولت جدید اسرائیل در قبال اوکراین ناراحت هستند. مثلاً الی کوهن وزیر خارجه اخیراً گفت که اسرائیل کمتر درباره جنگ به طور علنی صحبت خواهد کرد که موجب ناراحتی متحدان کلیدی در کنگره مثل سناتور لیندسی گراهام (جمهوری‌خواه از کارولینای جنوبی) شد. چون او این حرف را به کاهش حمایت اسرائیل از اوکراین تعبیر کرد.

چرخش در سیاست‌گذاری داخلی

در حال حاضر مسائل داخلی بر گفتمان سیاسی اسرائیل غالب است. به‌خصوص پیشنهاد اصلاح نظام قضایی که بسیاری باور دارند کشور را در مسیری غیرلیبرال و حتی غیردموکراتیک قرار خواهد داد. گروه‌های بزرگی از مردم همچنین نگران اند که شرکای کوچک‌تر در ائتلاف نتانیاهو تلاش کنند حقوق دگرباشان را کم کنند. تغییر دین یهودیان غیرارتدوکس در خارج را دیگر به رسمیت نشناسند. معیارهای «قانون بازگشت» را برای یهودیان مهاجر به اسرائیل سفت و سخت‌تر کنند و امتیازات عمده‌ای برای یهودیان ارتدوکس افراطی در نظر بگیرند (مثلاً تداوم معافیت از خدمت سربازی افزایش سوبسیدها به طلاب و مدارس دینی موسوم به پیشیوا).

مقامات آمریکا روشن ساخته‌اند که این مسائل بعید است توجه رئیس‌جمهور را جلب کند. اما دیگر اعضای دولت ممکن است همچنان بر اهمیت تداوم محافظت از ارزش‌های مشترک اسرائیل و آمریکا تاکید داشته باشند (<https://www.timesofisrael.com/us-says-israels-independent-institutions-crucial-amid-judicial-overhaul-plans>). نگرانی‌ها درباره این مسائل همچنین در گزارش‌های حقوق بشری دولت آمریکا در آینده می‌تواند خود را نشان دهد. اسرائیلی‌ها معمولاً بر آنچه مقامات رده بالای آمریکا تاکید دارند (یا ندارند) تمرکز می‌کنند. اما اشتباه است اگر خیال کنند آمریکا نسبت به مسائل اجتماعی آن‌ها بی‌تفاوت است. فقط به این دلیل که کاخ سفید اشاره مستقیم به آن‌ها نمی‌کند. سیاست‌گذاری تفرقه‌انگیز داخلی می‌تواند آثار ویرانگری بر احساسات نسبت به اسرائیل در کنگره و بخش‌هایی از جامعه آمریکا داشته باشد. و این تاکید می‌کند بر اینکه رهبران اسرائیل باید به آن اهداف داخلی اولویت بدهند که بیشترین تناسب را با اولویت‌هایی داشته باشد که در سیاست خارجی‌شان با واشنگتن در نظر دارند.

دیوید ماکوفسکی هموند برجسته زیگلر در انستیتو واشنگتن و مدیر پروژه کورت درباره مناسبات اعراب و اسرائیل است. او سازنده پادکست «دیسین» (<https://shows.acast.com/decision-points>) است. <https://shows.acast.com/decision-points> پوینتر

❖ <https://shows.acast.com/decision-points> «است»

RECOMMENDED

تحلیل کوتاه

اختلافات بالقوه میان نتانیاهو و بایدن (بخش ۱): مسائل مربوط به فلسطین

BRIEF ANALYSIS

Assessing CENTCOM's Posture in 2023

ژانویه ۲۰۲۳

Nathan P. Olsen

(/policy-analysis/assessing-centcoms-posture-2023)

IN-DEPTH REPORTS

Civil Society in Tunisia:

Resetting Expectations

ژانویه ۲۰۲۳

Sabina Henneberg

(/policy-analysis/civil-society-tunisia-resetting-expectations)

TOPICS

(fa/policy-analysis/rqabt-qdrthay-bzrg/) رقابت قدرتهای بزرگ

(fa/policy-analysis/rwabt-rb-w-asrayy/) روابط عرب و اسرائیل

(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظامی و امنیتی

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/ayran/) ایران

(fa/policy-analysis/kshwrhay-hashykhlyj-fars/) کشورهای حاشیه خلیج فارس

(fa/policy-analysis/asrayy/) اسرائیل